

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 24.10.2005
KOM(2005)504 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE JA
EUROOPAN PARLAMENTILLE**

**Meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskeva
teemakohtainen strategia**

{SEK(2005)1290}

1. JOHDANTO

Meriympäristö on arvokas voimavara. Meret muodostavat 99 prosenttia käytettävissä olevasta elintilasta maapallolla, kattavat 71 prosenttia maapallon pinta-alasta ja sisältävät 90 prosenttia biosfääristä. Tämän vuoksi merissä on runsaammin biologista monimuotoisuutta kuin maan ja makean veden ekosysteemeissä. Merien ekosysteemeillä on keskeinen rooli ilmasto- ja sääolojen muotoutumisessa. Meri on itse elämän edellytys, mutta sen lisäksi meriympäristö vaikuttaa suuressa määrin taloudelliseen vaurauteen, sosiaaliseen hyvinvointiin sekä elämänlaatuun.

Meriympäristöön kohdistuu kuitenkin huomattavia paineita. Biologisen monimuotoisuuden nopea heikkeneminen, vaarallisten aineiden aiheuttama pilaantuminen sekä ilmastomuutoksen alkavat vaikutukset ovat joitakin näkyvimmistä varoitussignaaleista. Hiljattain julkaistussa YK:n vuosituhannen ekosysteemi-arviossa (*Millennium Ecosystem Assessment*) tuotiin esiin kalakantojen vähentyminen sekä vaaralliset leväkukinnot, jotka tuhoavat meren elollisia luonnonvaroja. Nämä ovat kaksi vakavinta esimerkkiä tekijöistä, jotka saavat aikaan jyrkkiä ja mahdollisesti peruuttamattomia muutoksia ekosysteemeissä.

Koska Euroopan merien tila aiheuttaa yhä enemmän huolta, kuudennessa ympäristöä koskevassa toimintaohjelmassa sitouduttiin laatimaan meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskeva teemakohtainen strategia, jäljempänä 'strategia', jonka yleisenä tavoitteena on ”merten kestävän käytön edistäminen sekä meren ekosysteemien säilyttäminen”. Strategiassa keskitytään pääasiassa EU:n jäsenvaltioihin rajoittuviin alueellisiin meriin. Siinä otetaan kuitenkin huomioon myös kansainvälinen ulottuvuus, koska on tärkeää vähentää EU:n ekologista jalanjälkeä maailman muilla merialueilla, avomeret mukaan luettuina.

Strategia on nähtävä EU:n uuden meripolitiikan laatimisen laajemmassa kontekstissa. Meripolitiikan tarve johtuu merien taloudellisesta, sosiaalisesta ja ympäristöön liittyvästä merkityksestä Euroopassa, kuten komission strategisissa tavoitteissa vuosille 2005–2009 korostettiin. Visiona on Eurooppa, jonka dynaaminen merenkulktalous on sopusoinnussa meriympäristön kanssa ja jossa toimet perustuvat korkeatasoiseen merentutkimukseen. Vuoden 2006 ensimmäisellä puoliskolla esitetään vihreä kirja, jossa määritetään meripolitiikan laajuus ja pääasialliset linjaukset. Nyt käsiteltävänä oleva strategia vaikuttaa suoraan tulevaan EU:n meripolitiikkaan liittyvään työhön.

EU:ssa tehtävät meriasioihin liittyvät aloitteet osoittavat, että merien ekosysteemien tärkeys ja herkkyys ymmärretään yhä paremmin. Useat EU:n jäsenvaltiot ja EU:n ulkopuoliset maat ovat viime vuosina käynnistäneet merkittäviä poliittisia aloitteita. Kaikkien näiden politiikkojen lähtökohtana on, että meriympäristön suojelun korkea taso on edellytys merten kaikkien taloudellisten mahdollisuuksien hyödyntämiselle.

2. EUROOPAN MERIYMPÄRISTÖN HUONONTUVA TILA

Euroopan meriympäristöön kohdistuu yhä suurempia ja vakavampia uhkia. Komissio on käsitellyt niitä tiedonannossaan vuonna 2002¹. Kolmen viime vuoden aikana on saatu yhä enemmän näyttöä merien huonontuvasta tilasta. Euroopan merien biologinen monimuotoisuus heikkenee ja muuttuu jatkuvasti. Merien luontotyytit tuhoutuvat, huonontuvat ja häiriintyvät.

Meriympäristön pääasiallisiin uhkiin on todettu kuuluvan ilmastonmuutoksen vaikutukset, pilaantuminen (mukaan luettuna vaarallisten aineiden ja maalla sijaitsevien lähteiden aiheuttama pilaantuminen, roskaantuminen, mikrobiologinen pilaantuminen, onnettomuuksista johtuvat öljyvudot sekä meriliikenteestä ja merellä tapahtuvasta öljyn- ja kaasunetsinnästä johtuva pilaantuminen, laivojen purkamisesta johtuva pilaantuminen sekä melusaaste), kaupallisen kalastuksen vaikutukset, (eksoottiset) tulokaslajit, jotka leviävät pääasiassa laivojen painolastivesien mukana, lisääntyneet ravinteet (rehevöityminen) ja niihin liittyvät leväkukinnat sekä radionuklidien laittomat päästöt. (Strategiaan liittyvässä vaikutusten arvioinnissa on lisätietoja uhkista ja paineista).

Meriympäristön nykyinen heikkeneminen sekä siihen liittyvä merien ekologisen pääoman vähentyminen vaarantavat Euroopan merien tarjoamat mahdollisuudet luoda hyvinvointia ja työpaikkoja. Mikäli ongelmaan ei tartuta, se vaarantaa EU:n merenkulkualan mahdollisuudet edistää Lissabonin strategiaa.

Merien tilan heikentyminen vaikuttaisi erityisesti taloudelliseen toimintaan, joka riippuu suoraan meriympäristön laadusta. Yksi tärkeimmistä aloista, matkailu, kärsisi huomattavasti. Kalastuksen osalta ennustetaan, että tulojen menetys, joka johtuu yksistään turskan liikakalastuksesta Pohjanmerellä ja Itämerellä, on jopa 400 miljoonaa euroa vuonna 2002². Muissa arvioissa ennustetaan, että Ison-Britannian kalastus voisi vähentyä 30 prosenttiin, mikäli kantoja hoidetaan huonosti ja ala ei pysty nykyaikaistumaan ja parantamaan kilpailukykyään³.

3. MERIEN HOIDON PUUTTEELLINEN INSTITUTIONAALINEN PERUSTA

Euroopan meriympäristön paremmalle suojelulle on joitakin institutionaalisia esteitä:

- EU:n ja kansallisella tasolla toteutetaan useita toimenpiteitä, jotka jossakin määrin edistävät meriympäristön suojelua. Useimmat toimenpiteistä ovat kuitenkin alakohtaisia, eikä niitä ole suunniteltu erityisesti meriympäristön suojelua ajatellen.
- Useat Euroopan alueellisista meristä kuuluvat kansainvälisten yleissopimusten soveltamisalaan, ja monet näistä sopimuksista ovat edistäneet huomattavasti merien suojelua. Sopimuksiin liittyy kuitenkin vain harvoin täytäntöönpanovaltuuksia, ja tämän vuoksi niillä ei aina saavuteta tavoitteita tehokkaasti.
- Maailmanlaajuisella tasolla eri strategioiden, yleissopimusten ja sopimusten välillä on vain vähän yhteyksiä. Monien meriympäristöä koskevien kansainvälisten

¹ KOM(2002) 539.

² WWF, 2002.

³ Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen kanslia, 2004.

sopimusten täytäntöönpanoon ja sen valvontaan liittyy merkittäviä haasteita. Tämä on ongelmallista tiettyjen toimintojen (esim. merenkulun) maailmanlaajuisen luonteen vuoksi.

Strategian kehittäminen on jo osaltaan parantanut merkittävästi merien suojeluun liittyvien toimien koordinoitua, erityisesti alueellisten meriä koskevien yleissopimusten osalta. Strategiaan sitoutuivat antamaan panoksensa Itämeren suojelukomissio (HELCOM) sekä Koillis-Atlantin suojelua koskevien Oslon ja Pariisin yleissopimuksen sopimuspuolet yhteisessä ministerikokouksessaan Bremenissä kesäkuussa 2003 sekä Välimeren suojelua koskevan Barcelonan yleissopimuksen sopimuspuolet ministerikokouksessaan Cataniassa marraskuussa 2003.

Jotta voitaisiin hyödyntää olemassa olevien instituutioiden, politiikkojen ja yleissopimusten avulla saavutettuja tuloksia ja ryhtyä toimiin asian edistämiseksi edelleen, on tarpeen muotoilla selkeä kattava visio meriympäristöstä ja sitä koskevista politiikoista. Tehokas meriympäristöä koskeva EU:n politiikka täydentää ja vahvistaa tämänhetkisiä hajanaisia institutionaalisia järjestelyjä, koska se tarjoaa oikeudellisesti täytäntöön pantavat puitteet, joissa jäsenvaltiot voivat toimia EU:n toimielinten tukemana. Alueellisten meriyleissopimusten yhteydessä on hankittu runsaasti tieteellistä ja teknistä tietämystä, ja niiden mahdollisuudet toimia siltana EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tekee niistä arvokkaita välineitä EU:n strategian toteuttamisessa. Kansainvälisiä ja maailmanlaajuisia institutionaalisia ja oikeudellisia järjestelyjä (esim. IMO, UNCLOS) koskeva EU:n politiikka muotoillaan meripolitiikkaa koskevan vihreän kirjan pohjalta.

4. RIITTÄMÄTÖN TIETOPOHJA

Hyvä politiikka perustuu korkeatasoiseen tietoon. Nykyiset seuranta- ja arviointiohjelmat eivät ole kattavia eivätkä täydellisiä. Niistä puuttuu huomattavasti tietoja Euroopan meriympäristön tilasta, käynnissä olevien toimenpiteiden tehokkuudesta sekä erilaisista ihmisten toiminnasta johtuvista uhkista ja paineista.

Hallinnon eri tasoilla tarvitaan uutta lähestymistapaa merien seurantaan ja arviointiin sekä tieteellisen tiedon käyttöön. Sen avulla olisi määritettävä ja täytettävä tiedoissa olevat aukot, vähennettävä päällekkäistä tietojen keräystä ja tutkimusta sekä edistettävä meriä koskevan tutkimuksen ja tiedon yhdenmukaistamista, laajaa levittämistä sekä käyttöä. Tämä tehostaisi toimia huomattavasti eri aloilla ja instituutioissa.

Tämä uusi lähestymistapa merien arviointiin ja seurantaan perustuu olemassa oleviin ohjelmiin, mukaan luettuna yhteiseen kalastuspolitiikkaan liittyvä tietojenkeruuasetus, ja sillä on varmistettava yhdenmukaisuus komission uusien Inspire- ja GMES-aloitteiden kanssa.

5. HAASTEESEEN VASTAAMINEN

Kaikkien tämänhetkisten, meriympäristön suojeluun tähtäävien toimenpiteiden ja ponnistelujen yhdistäminen ei riitä takaamaan haluttua suojelun ja säilyttämisen tasoa.

Mikäli halutaan estää biologisen monimuotoisuuden heikkeneminen edelleen ja meriympäristön tilan huonontuminen sekä edistää merien biologisen monimuotoisuuden palautumista, on noudatettava kattavaa suojelu- ja ennallistamispolitiikkaa, jossa otetaan huomioon kaikki paineet ja määritetään selkeät toiminnalliset tavoitteet ja toimet.

5.1. Strategian yleiset tavoitteet

Strategian tavoitteena on suojella ja ennallistaa Euroopan meriä ja varmistaa, että ihmisten toimet toteutetaan kestävässä kehityksessä mukaisesti. Pyrkimyksenä on, että nykyiset ja tulevat sukupolvet voivat nauttia ja hyötyä biologisesti monimuotoisista ja dynaamisista meristä, jotka ovat turvallisia, puhtaita, terveitä ja tuottavia.

5.2. Strategian pääosat

Jotta EU voisi saavuttaa tämän kunnianhimoisen tavoitteen, EU:n tulevan strategian suunnittelussa ja toteuttamisessa tarvitaan uutta lähestymistapaa ja periaatteita, joihin kuuluvat:

- **Kaksitahoinen lähestymistapa**, joka perustuu sekä **EU:n tason että alueellisiin toimiin**. EU:n tasolla määritetään yhteistyö ja yhteiset lähestymistavat jäsenvaltioiden ja niiden kolmansien maiden välillä, jotka rajoittuvat EU:n alueelle ulottuviin meriin. Toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan alueellisella tasolla, jotta voidaan ottaa huomioon eri merialueiden erilaiset olosuhteet, ongelmat ja tarpeet, jotka edellyttävät räätälöityjä ratkaisuja.
- **Tietoon perustuva lähestymistapa** perustellun päätöksenteon varmistamiseksi.
- **Ekosysteemiin perustuva lähestymistapa**, jossa meriympäristöön vaikuttavia ihmisten toimia hallitaan yhtenäisellä tavalla siten, että edistetään merien suojelua ja kestävästä käytöstä tasapuolisella tavalla.
- **Yhteistyöhön perustuva lähestymistapa**, johon liittyy kaikkien sidosryhmien laaja sitoutuminen sekä parempi yhteistyö voimassa olevien alueellisten meriyleissopimusten kanssa.

5.3. Uuden poliittisen välineen tarpeellisuus

Mikäli EU haluaa suojella meriympäristön tilaa ja säilyttää sen, on toteutettava laajempia toimia ja EU:n on luotava itselleen välineet sen varmistamiseksi, että se saavuttaa asetetut tavoitteet. Parempien yhteistyöjärjestelyjen avulla olisi varmistettaval:

- Euroopan merien korkeatasoinen suojelu,
- parempi tietopohja päätöksenteon perusteeksi,
- yhtenäiset ja kustannustehokkaat toimet paineiden vähentämiseksi, ja
- tehokas seuranta ja arviointi, joilla varmistetaan, että tavoitteet saavutetaan ja toimilla päästään tuloksiin.

Tavoitteiden saavuttamiseksi on harkittu useita vaihtoehtoja (katso yksityiskohtaisemmat tiedot liitteenä olevasta vaikutusten arvioinnista). Ensimmäinen mahdollisuus olisi rajoittaa toimet siihen, että tiukennetaan nykyisiä säädöksiä ja toimenpiteitä, jotka vaikuttavat meriympäristöön. Yksityiskohtaisen arvioinnin jälkeen tätä vaihtoehtoa ei valittu, koska sillä ei voitaisi riittävästi varmistaa meriympäristön suojelun korkeaa tasoa, jota perustamissopimus edellyttää. Alakohtaisissa politiikoissa käsitellään merien ekosysteemien

osia erikseen pikemmin kuin kokonaisuutena ja niiden tavoitteet ovat erilaisia ja joskus jopa ristiriitaisia.

Toisena mahdollisuutena olisi ollut edistää yhteistyötä jäsenvaltioiden ja alueellisiin meriyleissopimuksiin perustuvien sitoumusten avulla. Parempien yhteistyöjärjestelyjen luominen ei kuitenkaan olisi mahdollista, jos jäsenvaltiot voisivat tällaisten vapaaehtoisten järjestelmien yhteydessä vapaasti alentaa suojelun tasoa, jos ne katsovat sen aiheelliseksi, tai jättää osallistumatta paremman tietopohjan kehittämiseen taikka kieltäytyä kustannustehokkaista toimista, jolloin taakka siirtyisi muille. Tätä vaihtoehtoa ei näin ollen valittu.

Edellä mainitun perusteella komissio katsoo, että strategian tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan oikeudellisesti sitovaa välinettä. Säädyntyyppin valinnassa on päädytty joustavaan lähestymistapaan, jotta voidaan noudattaa toissijaisuusperiaatetta. Komissio ehdottaa meristrategiadirektiiviä, joka on soveltamisalansa puolesta kunnianhimoinen mutta ei välineidensä puolesta liian määräävä. Normatiivinen väline olisi ollut väärä vaihtoehto, koska siinä ei olisi voitu ottaa huomioon alueellista ulottuvuutta.

5.4. Meristrategiadirektiivin osat

Tavoitteena on saavuttaa Euroopan meriympäristön hyvä tila viimeistään vuonna 2021. Tämä vastaa määräaikaa, joka on asetettu vesipolitiikan puitedirektiivin mukaisten vesipiirin hoitosuunnitelmien ensimmäiselle tarkistukselle.

Direktiivissä säädetään ainoastaan yhteisistä tavoitteista ja periaatteista EU:n tasolla. Siinä määritetään Euroopan merialueet ja mahdolliset osa-alueet, joita käytetään täytäntöönpanon hallintoyksikköinä, hydrologisten, oseanografisten ja luonnonmaantieteellisten ominaisuuksien perusteella. EU:n tasolla ei aseteta erityisiä hallintotoimenpiteitä.

Jäsenvaltioiden edellytetään laativan tiiviissä yhteistyössä meristrategioita niitä merivesiä varten, jotka kuuluvat niiden suvereniteettiin tai lainkäyttövaltaan kullakin merialueella tai osa-alueella. Meristrategioiden on sisällettävä arvio meriympäristöön vaikuttavista paineista ja uhkista, alueelliset ympäristötavoitteet sekä indikaattorit ja seurantatoimenpiteet, joilla arvioidaan edistymistä kohti näitä tavoitteita. Tämän perusteella jäsenvaltioita pyydetään kehittämään ja laatimaan toimenpideohjelmat ympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi tiiviissä yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden kanssa. Tätä varten niitä kannustetaan toimimaan alueellisten meriyleissopimusten puitteissa.

Mikäli jäsenvaltioiden määrittämät asiat kuuluvat yhteisön toimivaltaan, jäsenvaltioiden edellytetään ilmoittavan tästä komissiolle. Komissio voi vastauksissaan ilmoittaa, miten ongelmaa käsitellään EU:n politiikoissa, tai tarvittaessa viitata suunniteltuihin mukautuksiin tai toimenpiteisiin, jotka toteutetaan osana näiden politiikkojen (esimerkiksi yhteinen kalastuspolitiikka ja yhteinen maatalouspolitiikka) hallintaa ja säännöllistä päätöksentekosykliä. Mikäli asiat liittyvät toimintoihin, joita käsitellään maailmanlaajuisten sopimusten (kuten UNCLOS ja IMO) puitteissa, voidaan laatia EU:n yhteinen kanta esitettäväksi näissä elimissä.

Direktiivissä varaudutaan erityistilanteisiin ja siihen, että on alueita, joilla jäsenvaltioiden olisi mahdotonta saavuttaa asetetut ympäristötavoitteet, jotta voidaan ottaa huomioon tiettyjen merialueiden erityisolosuhteet.

Täytäntöönpanoprosessi on toistuva ja hallintaa mukautetaan tekemällä säännöllisiä tarkistuksia, joissa otetaan huomioon seurantaohjelmissa kerätyt tiedot, uusi kehitys ja toteutettujen toimenpiteiden vaikutukset.

6. SYNERGIA MUIDEN POLITIIKKOJEN KANSSA

6.1. EU:n meripolitiikan tulevaisuus

Maaliskuussa 2005 annettiin EU:n tulevaa meripolitiikkaa koskeva tiedonanto. Siinä tuodaan esiin, että kansainvälisesti ollaan yhä tietoisempia siitä, että meriin liittyvät kysymykset liittyvät toisiinsa ja edellyttävät kattavaa lähestymistapaa, jotta voidaan hallita keskenään kilpailevia merten käyttötapoja ja vahvistaa niiden tarjoamaa kasvupotentiaalia vaarantamatta merien ekosysteemeitä.

Tällä strategialla parannetaan ympäristöasioiden koordinoitua ja toteutetaan siten tulevan meripolitiikan ympäristöosuus. Strategiassa esitetään toimet, joita tarvitaan merien ekosysteemien suojelemiseksi. Tämä on tarpeen, koska merien ekosysteemit muodostavat perustan meriin pohjautuvalle kestäväälle vauraudelle, tuottavuudelle ja työllisyydelle sekä ihmisten laajemmalle hyvinvoinnille.

Yksi tulevassa meripolitiikassa käsiteltävistä keskeisistä kysymyksistä on yleinen hallintorakenne, jonka avulla voidaan säännellä merien käyttäjiä ja käyttötapoja. Tätä käsitellään meripolitiikkaa koskevassa vihreässä kirjassa. Meristrategiassa esitetyt hallintojärjestelyt ovat ensimmäinen askel. Tarkasteltaessa vaihtoehtoja laajemmalle hallintorakenteelle, joka luodaan meripolitiikan yhteydessä, olisi otettava huomioon myös se, että oikeudelliset ja poliittiset erityisolosuhteet vaihtelevat merkittävästi Euroopan eri merillä, esimerkiksi Itämerellä, johon rajoittuu seitsemän EU:n jäsenvaltiota sekä Venäjän federaatio, ja Välimerellä, jolla ei ole vahvistettu talousvyöhykkeitä ja jolla EU:n on työskenneltävä yhdessä useiden kolmansien maiden kanssa.

6.2. EU:n muut politiikat

6.2.1. Synergia muiden ympäristötoimenpiteiden ja -aloitteiden kanssa

Vaikka EU:n ja kansallisella tasolla on toteutettu useita toimenpiteitä, jotka jossakin määrin edistävät meriympäristön suojelua, useimpia toimenpiteitä ei ole suunniteltu erityisesti meriympäristön suojelua ajatellen.

- Vesipolitiikan puitedirektiivi antaa merien suojeluun merkittävän panoksen, koska sillä vahvistetaan valuma-alueiden suojelua sisämaassa ja parannetaan makean veden laatua. Komissio ja jäsenvaltioiden vesiasioista vastaavat johtajat, jotka valvovat vesipolitiikan puitedirektiivin täytäntöönpanoprosessia sen täytäntöönpanostrategian avulla, jatkavat säännöllisiä keskustelujaan strategiasta ja sen yhteyksistä vesipolitiikan puitedirektiivin kanssa, jotta voidaan hyödyntää tähänastisia käytäntöjä ja optimoida synergia.
- EU:n muun asiaan liittyvän vesilainsäädännön (yhdyskuntajätevesien käsittelyä koskevan direktiivin ja nitraattidirektiivin) täytäntöönpano säilyy ensisijaisena tavoitteena, koska se vähentää merien rehevöitymistä.

- Ponnistelujen jatkaminen ilmastonmuutoksen torjumiseksi edistää strategian tavoitteiden saavuttamista. Tätä taustaa vasten olisi arvioitava tasapuolisesti – ottaen huomioon sekä ympäristöön että kilpailuun liittyvät näkökohdat – mahdollisuuksia vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä tuulivoiman offshore-tuotannon avulla.
- Strategialla ei korvata eikä kumota luontotyyppi- ja lintudirektiiveihin perustuvia velvoitteita. Strategialla edistetään kuitenkin pitkäaikaista tukea direktiivien kattamien luontotyyppien ja lajien suojelulle ja ennallistamiselle erityisesti parantamalla laajasti meriympäristön yleistä tilaa.
- Koska rannikkovyöhykkeen ja meriympäristön väliset yhteydet ovat erottamattomat, strategian täytäntöönpano tarjoaa tukirakenteen kansallisille strategioille, jotka perustuvat suositukseen rannikkoalueiden yhdenmetystä käytöstä ja hoidosta, sekä aluesuunnittelulle yleisesti.
- Huomattavaa synergiaa saavutetaan pantaessa täytäntöön tämä strategia ja muut strategiat, jotka laaditaan osana ympäristöä koskevaa kuudetta toimintaohjelmaa (ilmanlaatua, maaperää, torjunta-aineita, kierrätystä, luonnonvaroja ja kaupunkiympäristöä koskevat strategiat). Yhtä keskeistä aihetta eli merenkulusta johtuvia päästöjä käsitellään erityisesti ilmanlaatua koskevassa strategiassa sekä hiljattain annetussa direktiivissä meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden rikkipitoisuudesta.
- Myös merien eliöstön pilaantumisen jäljittäminen, joka perustuu ympäristöä ja terveyttä koskevaan strategiaan, edistää strategian toteutumista.

6.2.2. *Integroitiponnistelujen jatkaminen*

- Kalastuksen panos perustuu uudistettuun yhteiseen kalastuspolitiikkaan ja siihen sisältyviin ympäristön parannustoimenpiteisiin, joiden pitäisi edistää pyydettyjen kalakantojen sekä muiden kuin pyynnin kohteena olevien lajien ja ekosysteemien biologista monimuotoisuutta. Lisäksi pyritään saavuttamaan synergiaa hiljattain perustettujen alueellisten neuvoa-antavien toimikuntien kanssa. Kun otetaan huomioon ensisijaiset toimet, joita strategian toteuttaminen alueellisella tasolla voi edellyttää, voi olla tarpeen harkita uusia kalastuksenhoitotoimia yhteisessä kalastuspolitiikassa.
- Laajoilla merenkulun turvallisuutta koskevilla lainsäädäntöpaketeilla, joita EU:ssa on kehitetty muutaman viime vuoden aikana, on keskeinen rooli. Strategian osana alueellisella tasolla tehdyt arvioinnit voivat osoittaa, että tarvitaan lisätoimia ja -aloitteita, joilla voidaan edelleen vähentää merenkulun ympäristövaikutuksia. Toimiin voivat kuulua muun muassa vaihtoehtojen kehittäminen raakaöljyn ja öljytuotteiden kuljetuksille esimerkiksi putkistojen kautta tai rautateitse.
- Maalla toteutettavilla ihmisten toimilla on merkittävä vaikutus meriympäristön laatuun, ja onkin tärkeää ottaa merien suojeluun liittyvät näkökohdat huomioon keskeisillä politiikan aloilla, kuten maataloudessa, energia-alalla, teollisuudessa, matkailussa sekä rannikoiden ja alueiden kehityksessä. Meristrategian ja EU:n syrjäisten rannikkoalueiden väliset sidokset edellyttävät erityistä huomiota.

- EU:n seitsemännellä tutkimuspuiteohjelmalla on merkittävä rooli, koska se vauhdittaa soveltavaa tutkimusta, joka koskee merien ekosysteemeitä ja dynamiikkaa sekä merien luonnonvarojen kestäväää käyttöä.
- Toimia, joilla varmistetaan, että meriympäristöön vaikuttavan teollisuus- ja talousjätteen huolto on asianmukaisesti järjestetty yhteisön sääntöjen mukaisesti, olisi jatkettava aktiivisesti. Ydinjätteen tehokkaan huollon osalta komissio korostaa, että on tärkeää hyväksyä sen ydinjätehuollosta hiljattain antama ehdotus.

6.2.3. *Kansainvälinen ulottuvuus*

Strategian täytäntöönpanon avulla EU voi täyttää velvoitteet, joihin se on sitoutunut asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten perusteella, mikä parantaa EU:n panosta maailmanlaajuisesti sovittujen tavoitteiden saavuttamiseen. Jäsenvaltioita kannustetaan myös ratifioimaan ja panemaan täytäntöön kansainväliset yleissopimukset, joiden tarkoituksena on suojella meriympäristöä (esimerkiksi alusten painolastivesien ja sedimenttien valvontaa ja käsittelyä koskeva kansainvälinen yleissopimus ja alusten haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien rajoittamista koskeva yleissopimus). Koska meriympäristö ylittää valtioiden rajat, EU:n on edelleen jatkettava ponnisteluja meriympäristön suojelun edistämiseksi maailmanlaajuisella tasolla, erityisesti syvänmeren resurssien suojelun ja käytön herkillä alalla.

EU pyrkii edelleen toimimaan edelläkävijänä työssä, joka liittyy biologista monimuotoisuutta koskevaan YK:n yleissopimukseen, ja toteuttamaan siihen liittyvät päätökset, joilla pyritään pysäyttämään biologisen monimuotoisuuden häviäminen maailmanlaajuisesti. Strategialla edistetään EU:n ponnisteluja, jotka tähtäävät mainitussa yleissopimuksessa esitettyihin meriä koskeviin tavoitteisiin. Komissio tehostaa toimia, joilla pyritään varmistamaan, että yhteisen kalastuspolitiikan perusteella kehitysmaiden kanssa tehdyt kalastussopimukset ovat kestäväen kehityksen mukaisia.

EU:n kehitysyhteistyöpolitiikalla on edelleen keskeinen rooli, kun tuetaan kehitysmaiden pyrkimyksiä suojella, säilyttää ja hyödyntää kestäväällä tavalla omia merien luonnonvarojaan, myös laivojen purkamisen alalla.

6.3. **Yhteistyö EU:n ulkopuolisten kumppanien kanssa**

6.3.1. *Alueellisiin meriyleissopimukseen perustuva yhteistyö*

Yhteistyön edistämisessä olisi hyödynnettävä alueellisia meriyleissopimuksia, jotka tarjoavat foorumin Euroopan yhteisön, jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden yhteistyölle. Lisäksi niiden yhteydessä on hankittu laajaa kokemusta meriympäristön suojelemisesta. Strategialla helpotetaan yhteistyötä näiden yleissopimusten kanssa sekä edistetään vuorovaikutusta niiden välillä. Tämä tarjoaa parhaat mahdolliset puitteet yhteistyölle ja mahdollistaa merkittäviä tehokkuusetuja, koska ei luoda tilapäisiä rakenteita.

6.3.2. *Yhteistyö EU:n ulkopuolisten maiden kanssa*

Strategialla pyritään vahvistamaan yhteistyötä niiden kolmansien maiden kanssa, joiden kanssa EU:lla on yhteisiä meriä. Erityistä merkitystä on EU:n ja kolmansien maiden kahdenvälisillä yhteistyöjärjestelmillä, muun muassa kumppanuus- ja yhteistyösopimuksilla, joita on tehty useimpien naapurimaiden kanssa, sekä toimintaohjelmilla, joita on laadittu

Euroopan naapuruuspolitiikan yhteydessä. EU:n ja Venäjän välinen energiavuoropuhelu edistää myös meriympäristön suojelua, koska sen seurauksena lisätään maalla tapahtuvia öljyn kuljetuksia ja parannetaan öljyn merikuljetusten turvallisuutta.

Kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön tukemiseen olisi kanavoitava asianmukaista rahoitustukea olemassa olevien ja tulevien järjestelmien kautta. Erityisesti olisi hyödynnettävä Euroopan naapuruuspolitiikan rahoitusvälinettä ja muita asiaan liittyviä rahoitusvälineitä.

7. PÄÄTELMÄ

Meriympäristöön kohdistuu uhkia. Tämä edellyttää tehokkaita EU:n toimia, koska luonnonvaraperustan suojelu on edellytys sille, että Euroopan meret voivat vaikuttaa kestäväen vaurauden saavuttamiseen ja työpaikkojen luomiseen sekä elämänlaadun parantamiseen. Kun EU pyrkii elvyttämään ja vauhdittamaan talouttaan, meriympäristön tehokas suojelu voi antaa tähän merkittävän panoksen.

Strategiaa tarkistetaan vuonna 2010 ja tulokset otetaan huomioon ympäristöalan kuudennen toimintaohjelman loppuarvioinnissa.